

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра адміністративного права

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО
УКРАЇНИ.
АДМІНІСТРАТИВНЕ
СУДОЧИНСТВО В УКРАЇНІ**

Посібник для підготовки
до зовнішнього незалежного оцінювання

Харків
«Право»
2026

УДК 342.9(477)(079)
А31

Авторський колектив:

І. М. Балакарева (8.1.2, 8.1.4, 8.3.2.1); *М. І. Белікова* (5.1, 5.2, 5.3, 8.1.1, 8.1.3, 8.1.6, 8.3.1, 8.3.2.2); *О. В. Битяк* (8.1.2); *І. В. Бойко* (1.1, 1.4, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4); *Ю. В. Георгієвський* (8.1.4); *О. Т. Зима* (1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3); *Я. С. Зелінська* (8.1.7); *І. Г. Ігнатченко* (8.3.2.3); *М. С. Ковтун* (6.4, 8.1.6, 8.2.3.2); *Д. В. Лученко* (5.1, 5.2, 5.3, 8.3.2.2); *О. О. Марченко* (8.2.1, 8.2.3.1); *Я. С. Рябченко* (8.1.5, 8.1.6); *О. М. Соловійова* (3.5, 4.5, 4.6, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.2.2, 8.2.3); *В. О. Спасенко* (6.3, 8.3.3, 8.3.4); *Федчишин С. А.* (6.1, 6.2)

Адміністративне право України. Адміністративне судочинство
А31 в Україні : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / [І. М. Балакарева, М. І. Белікова, О. В. Битяк та ін.] ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. адміністр. права. – Харків : Право, 2026. – 328 с.

ISBN 978-617-8848-72-9

Розраховано на студентів, які готуються до виконання тестових завдань, що пропонують у ході зовнішнього незалежного оцінювання.

УДК 342.9(477)(079)

ISBN 978-617-8848-72-9

© Балакарева І. М., Белікова М. І., Битяк О. В. та ін., 2026
© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2026

Зміст

Список умовних позначень	6
---------------------------------------	----------

1. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

1.1. Предмет адміністративного права. Відмежування адміністративного права від інших галузей права	7
1.2. Система адміністративного права.	10
1.3. Джерела адміністративного права	14
1.4. Принципи в адміністративному праві.....	24

2. СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

2.1. Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування	29
2.2. Правовий статус і система органів виконавчої влади.....	32
2.3. Правовий статус і види суб'єктів місцевого самоврядування	42
2.4. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація (право на участь в ухваленні рішень, право на звернення, право на доступ до публічної інформації)	44
2.5. Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права. Засади правового статусу окремих видів неурядових організацій	55

3. ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

3.1. Сутність та види інструментів публічного адміністрування	61
3.2. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування	66
3.3. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування	71
3.4. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування.....	76
3.5. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні: поняття та умови застосування.....	79

4. АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА. АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ

4.1. Сутність та види адміністративної процедури.....	83
4.2. Принципи адміністративної процедури.....	87
4.3. Учасники адміністративної процедури.....	95
4.4. Стадії адміністративної процедури, їх зміст	100

4.5. Поняття, ознаки, види адміністративних послуг. Суб'єкти відносин надання адміністративних послуг.....	113
4.6. Порядок надання адміністративних послуг	119

5. ЗАХИСТ ПРАВ ПРИВАТНОЇ ОСОБИ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

5.1. Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування	122
5.2. Адміністративне оскарження	123
5.3. Інші інструменти захисту прав особи.....	127

6. СЛУЖБОВЕ ПРАВО

6.1. Правове регулювання публічної служби. Види публічної служби. Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування як основні різновиди публічної служби.....	131
6.2. Правовий статус державного службовця.....	141
6.3. Правовий статус службовця в органі місцевого самоврядування.....	148
6.4. Запобігання корупційним проявам у публічній службі.....	151

7. АДМІНІСТРАТИВНЕ ДЕЛІКТНЕ ПРАВО

7.1. Адміністративне правопорушення (проступок) і адміністративна відповідальність. Законодавчі акти, що регулюють відносини адміністративної відповідальності.....	164
7.2. Юридичний склад адміністративного проступку (об'єкт, суб'єкт, об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона). Особливості юридичного складу адміністративного проступку, зафіксованого в автоматичному режимі.....	168
7.3. Заходи адміністративної відповідальності. Система й види адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків. Загальні правила накладення адміністративних стягнень	175
7.4. Проведення в справі про адміністративний проступок. Оскарження й перегляд постанови в справі про адміністративний проступок. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення	186

8.1.	Загальні положення адміністративного судочинства	208
8.1.1.	Поняття та завдання адміністративного судочинства	208
8.1.2.	Принципи адміністративного судочинства	212
8.1.3.	Правила предметної, інстанційної та територіальної юрисдикції, наслідки їх недотримання (порушення)	222
8.1.4.	Критерії, за якими суд оцінює правомірність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта публічного адміністрування	231
8.1.5.	Склад суду, відводи	236
8.1.6.	Учасники адміністративної справи, їх представники, інші учасники судового процесу.....	239
8.1.7.	Докази та доказування	253
8.2.	Звернення до адміністративного суду. Розгляд адміністративних справ у порядку загального та спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду типових та зразкових справ.....	259
8.2.1.	Право та строк на звернення до адміністративного суду	259
8.2.2.	Категорії адміністративних справ	266
8.2.3.	Форми адміністративного судочинства	272
8.2.3.1.	Провадження в суді першої інстанції у порядку загального позовного провадження	277
8.2.3.	Провадження в суді першої інстанції у порядку спрощеного позовного провадження	290
8.3.	Судові рішення в адміністративних справах. Звернення судового рішення до виконання. Судовий контроль за виконанням судового рішення. Перегляд судового рішення в адміністративній справі	293
8.3.1.	Судові рішення: види та вимоги до них	293
8.3.2.	Перегляд судового рішення в адміністративній справі	296
8.3.2.1.	Апеляційне провадження	296
8.3.2.2.	Касаційне провадження	305
8.3.2.3.	Провадження за нововиявленими або виключними обставинами	318
8.3.3.	Звернення судового рішення до виконання	321
8.3.4.	Судовий контроль за виконанням судового рішення	323

Навчальне видання

**Балакарева Ірина Миколаївна,
Белікова Марина Іванівна,
Битяк Оксана Василівна та ін.**

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ.

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО В УКРАЇНІ

Посібник для підготовки
до зовнішнього незалежного оцінювання

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 02.06.2026. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 19. Обл.-вид. арк. 15,6. Тираж 100 пр. Зам. № 693

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20

Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>

E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua

E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт Плюс»,
вул. Весніна, 12, м. Харків, 61023, Україна
Тел. (097) 445-07-79

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8388 від 16.07.2025